

Ion Cosmovici s-a născut în București în 1975, este căsătorit și are o fetiță. După terminarea liceului a studiat în Franța ciclul de filozofie și teologie din cadrul formării Comunității Sfântului Ioan. Apoi a studiat la București în paralel științe politice (licență și master la Universitatea din București) și psihologie (licență) la Universitatea Titu Maiorescu. Este psiholog consilier de formare experiențială și doctor în științe politice cu o teză despre utilizarea metaforelor lui Zygmunt Bauman în teoriile socio-politice ale globalizării. Din 2003 până în 2016 a fost preparator și asistent universitar la Facultatea de Științe Politice (Universitatea din București), iar acolo a ținut peste zece ani cursurile de consiliere de studii și de carieră pentru toți studenții facultății. Cartea de față este rezultatul direct al acestei experiențe care a însumat peste 2000 de ore de consiliere cu studenții. Din 2017 oferă consultații în propriul cabinet de psihologie și este autorul site-ului de consiliere platforma18-30.ro.

Ion Cosmovici

Manual de călătorie de la 18 la 30 de ani

Parcursul de la facultate la brandul personal

Galaxia Gutenberg
2017

© Galaxia Gutenberg, 2017, pentru prezenta versiune românească

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
COSMOVICI, ION

Manual de călătorie de la 18 la 30 de ani. *Parcursul de la
facultate la brandul personal* / Ion Cosmovici; ed.: Silviu Hodis;
Târgu Lăpuș: Galaxia Gutenberg, 2017

ISBN 978-973-141-694-6
I. Cosmovici, Ion (autor)

www.galxiagutenberg.ro
Editura Galaxia Gutenberg
435600 Târgu Lăpuș, str. Florilor nr. 11
Tel/fax: 0264 243616; mobil: 0723 377599
e-mail: contact@galxiagutenberg.ro

PRINTED IN ROMANIA

Această carte este protejată prin copyright. Reproducerea integrală sau parțială, multiplicarea prin orice mijloace și sub orice formă, cum ar fi xeroxarea, scanarea, transpunerea în format electronic sau audio, punerea la dispoziția publică, inclusiv prin internet sau prin rețele de calculatoare, stocarea permanentă sau temporară pe dispozitive sau sisteme cu posibilitatea recuperării informațiilor, cu scop comercial sau gratuit, precum și alte fapte similare săvârșite fără permisiunea scrisă a deținătorului copyrightului reprezentă o încălcare a legislației cu privire la protecția proprietății intelectuale și se pedepsește penal și/sau civil în conformitate cu legile în vigoare.

Cuprins

INTRODUCERE LA SEMAFORUL DIN CARTIER.....	15
Metafora: o lungă călătorie	15
Povestea: harta călătoriei.....	15
Structura: călătoria eroului.....	16
Conținutul: un joc de strategie în carieră.....	18
Prima parte <i>My Name is Nobody</i>	21
PLECAREA DE ACASĂ (<i>The Call of Adventure</i>).....	23
DESPĂRȚIREA DE CASĂ ȘI DE LICEU (<i>Separation</i>)... La început de drum.....	25
Săritura din Matrix	26
Tunelul bun nu mai există.....	27
„Un job care astăzi nu există încă”	29
Indecizia e „starea normală” a studentului.....	29
„Cei șapte ani după ce ai plecat de acasă”	31
Adolescența fără sfârșit	32
Încercarea inițiatică nu mai există	33
SCENARIUL: PUNCTELE DE SPRIJIN	35
Trei puncte de sprijin	35
Regula pieselor diferite	36
Regula 80/20.....	37
Stabilopodul și piramida	38
DESTINAȚIA	41
„Departe” sau „aproape” de oameni?	41
Mă ajut pe mine sau îi ajut pe alții?.....	43
Insider vs. Outsider.....	43
Locul și domeniul.....	44

Etajul cel bun	45
Funcția și domeniul	46
Două motivații	47
Avantaje și dezavantaje ale instituției	48
Omul „de trecere”	50
Ce ai face dacă ai avea un milion de dolari?	51
CARTIERUL: FILMELE (<i>Mentors</i>)	53
Prima casă	53
Filmul ca <i>Life Coach</i>	54
Metafore, strategii și scenarii	56
Filmul ca profesor de sociologie	56
Filme arhitecturale vs. filme picturale	57
Secunda de ezitare	58
Stereotipurile vin și pleacă, prin filme	59
Flash-ul cel bun	60
Planeta filmelor	62
CARTIERUL:	
FACULTATEA (<i>Crossing the First Threshold</i>)	63
VIATA ÎN FACULTATE (<i>The First Guardians</i>)	65
Ce facultate să aleg?	65
Piramida în timpul facultății	67
Piramida personalității	68
Profesorii: mentori și balauri	69
Examen oral vs. interviu	70
Licența ca „ancoră în carieră”	70
Licența ca trailer despre viitor	72
Merită să faci două facultăți?	73
Ce master să aleg?	75
Materia „perfectă” pentru mine	76
Sapte ani în Tibet	77
Facultatea ca Monopoly	78

VOLUNTARIATE ȘI PROIECTE (<i>Tests and Initiations</i>)	81
Voluntariatul durează minimum șase luni	81
Prima răscrucie: „spectatorul implicat”	82
Proiectele personale	83
Locurile de intersecție	84
Metafora celor cinci degete	86
Ciclul nefericit al conducerii	87
Povestea CV-ului	88
Un candidat „important”	89
Vrei să ajungi undeva? Fă voluntariat	90
O ofertă de nerefuzat	92
Call Centre-ul nu este o opțiune	94
Interviu ca trailer de film	95
Sport și filosofie	96
Exemple de proiecte interactive	97
Viața ca o școală	100
Partea a două <i>Life is Too Short for Long Names</i>	103
CARTIERUL: ABSOLVIREA (<i>The Innermost Cave</i>)	105
HAOSUL TOTAL	105
„Nu știu încă ce vreau să fac”	106
Inițiativa care așteaptă	107
O mie și una de nopți	107
Trebuie să mergi până la capăt	108
Regrupare pe traseu	109
Terapia compromisului	110
Compromis vs. negociere	111
Școala pierderii controlului	112
Partea bună a haosului	112
CLEPSIDRA ȘI PLANUL B	115

Planul B.....	115
You are not the One.....	116
Lectiile clepsidreieni și cărti.....	117
Variante de clepsidre.....	118
SLOGANUL TOXIC (<i>Temptation</i>).....	121
Molière: „inversul” era drumul cel bun	121
Tentatia perfecțunii	122
Decizia din spatele deciziei	124
CARTIERUL:	
JOB-URI DE TRANZIȚIE (<i>Transformations</i>).....	127
SERENDIPITY ÎN CARIERĂ	127
Nu știi niciodată de unde sare iepurele!.....	127
Evenimentele neplanificate.....	129
Teleportări în carieră.....	130
BLOGURILE	133
O școală a „tiparului personal”	133
Blogul ca CV	135
Facultate de <i>blogging</i> ?	135
ARHITECTURA DE CARIERĂ	139
De la job la carieră	139
Cariera în trei dimensiuni	140
Piramida profesională (cu procente)	142
Cariera „puzzle”	144
Permutări în carieră	145
Cariera compactă.....	147
Piramida inversată	148
Piramida și planul de carieră.....	149
SCHIMBĂRI ȘI PERMUTĂRI ÎN CARIERĂ (<i>Exemple</i>).....	151
1. Meserii mixate	151

2. Îmi schimb domeniul de studii și profesia	153
3. Contabilitate, programare, webdesign	154
4. Jurnalism, drept, ONG	155
5. SEO pentru orice facultate.....	155
6. Din „probleme” se nasc ideile bune	156
7. Experiența reloaded.....	157
8. Numele corect al ocupației mele	158
9. Alchimia vieții.....	159
10. Demisia ca terapie	160
Ultima parte <i>You Know My Name</i>	163
CARTIERUL: LINIA BUNĂ (<i>The Ultimate Boon</i>)	165
BRANDUL PERSONAL	165
O amprentă	165
Un tipar personal.....	166
Trei modele de brand personal	168
A way that felt like me	171
MOMENTUL DE REVELAȚIE	175
Metoda suspectului	175
Unele lucruri le vezi doar când ești pregătit	176
Soluția e mereu „după colț”	177
„Simplitatea este complexitatea rezolvată”	178
„Nu e perfect, dar nimic nu lipsește”	179
Centimetru final	180
Ceva la care nu te-ai gândit niciodată	180
Trezirea din vis	181
Muzica personală	181
LINIA BUNĂ	183
CONUL DUBLU	185

CERCUL CĂLĂTORIEI.....	187	
CĂLĂTORIA 18-30 (<i>harta completă</i>)	189	
ECHILIBRUL CARIERĂ-VIAȚĂ		
PERSONALĂ (<i>Master of Two Worlds</i>).....	191	
Nimeni nu te-ar fi putut ajuta.....	191	
Singurătatea strategiei	192	
Psihanaliză în mijlocul orașului	192	
Mitul imaginii perfecte.....	194	
Filosofia diferenței	195	
Sfârșitul invadiei?.....	195	
Lumea e plină de viață	196	
Trecerea frontierei.....	197	
Inversul brandului comercial	197	
Șansa unui echilibru	198	
Locul de mijloc	199	
La capătul meu, ceilalți	199	
He is not my king	200	
A treia viață	201	
LA SEMAFORUL DIN CENTRU		203
Începutul vieții (<i>visul reîncărcat</i>).....	203	
Soluția și locul (<i>brandul personal</i>)	204	
Banii aduc fericirea (<i>afacerile</i>)	205	
You were the plan (<i>și tot restul funcțiilor</i>)	205	
POSTFATĂ		207
Autoevaluare	207	
Către: Orașul Fără Sfârșit.....	209	
Mulțumiri	211	
Bibliografie	213	
Note.....	219	

Dedic această carte părintilor mei,
Emanuel și Mihaela Cosmovici, în
amintirea unei călătorii mult mai lungi
decât urmele pe care ea le-a lăsat pe hârtie.

Frodo: *I wish none of this had happened.*

Gandalf: *So do all who live to see such times. But that is not for them to decide. All we have to decide is what to do with the time that is given to us.*

The Lord of the Rings

acumăra: hârtie călărodei

această carte este o hârtie a călătoriei de la realitatea
noastră, o călătorie mult mai lungă și mai placută

PLECAREA DE ACASĂ

(*The Call of Adventure*)

It was that moment that makes everything else possible

Gattaca (1997)

Chiar dacă nu oricine simte o „chemare” la fel ca în poveștile extraordinare, totuși avem cu toții un punct de plecare în viață la fel de extraordinar ca o chemare: acel moment special în care începem un drum pe care vom merge multă, multă vreme.

Uneori, drumul e clar: „vreau să devin avocat”. Sau „vreau să comunic la fel de bine ca Al Pacino”. Alteori, e o decizie neclară dar foarte puternică: „vreau să fac ceva cu viața mea”, „vreau să devin Cineva”.

Uneori iei decizia într-un moment deosebit sau neașteptat: vezi un film, întâlnești un om care îți schimbă viața, îți cumperi un talisman sau prinzi răsăritul soarelui la mare ori la munte.

Alteori pur și simplu te decizi să-ți schimbi viața complet: aşa cum e momentul din începutul filmului Bridget Jones, când Bridget Jones se decide „să se schimbe”, sau scena din filmul Gattaca în care Vincent îl învinge la cursa de înot pe fratele său Anton și decide să își urmeze visul: *that moment makes all the rest possible*.

Sau poate că nu ai luat încă o decizie clară, dar simți

că a venit momentul să ai încredere într-un calcul de strategie. Fie că îl fac părinții, că îl furi de la prieteni sau că îl faci de unul singur, el e, totuși, calculul pe care îți bazezi tot viitorul.

Să observăm că punctul de plecare e la fel de important ca restul drumului: îți dă un impuls pentru câțiva ani buni, uneori chiar pentru o viață întreagă.

Iar impulsul de a pleca de acasă e cu atât mai puternic cu cât e mai mare ghemul de viață pe care îl poți în tine. Viața care a fost până acum închisă în tine începe să se depene ca o poveste, lună după lună, semestru după semestru. Să nimeni nu știe cât de lungă va fi călătoria care te va duce până la capătul firului, acolo unde se află identitatea ta ascunsă.

Doar sloganul drumului se știe: Become who you are!

DESPĂRTIREA DE CASĂ ȘI DE LICEU (Separation)

Millions of galaxies of hundreds of millions of stars, and a speck on one in a blink...

That's us. Lost in space. You, me... who notices?

Collateral (2004)

La început de drum

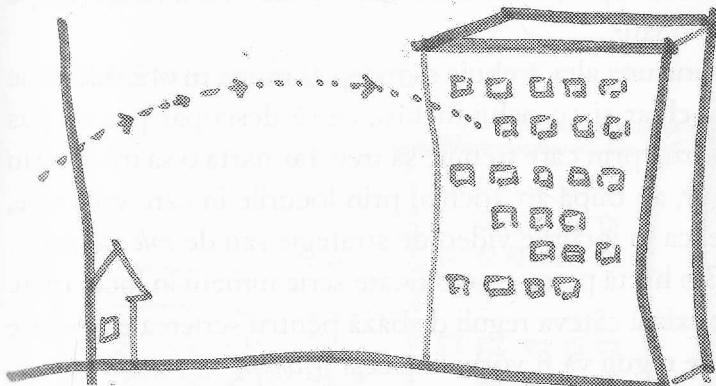

Fig. 1

La 18 ani harta călătoriei mele e încă nescrisă: mă trezesc singur pe marginea străzii care pleacă de acasă către oraș și către carieră. Sunt ca pe marginea unei

prăpăstii sau ca la poalele unui munte înalt. Iar de cealaltă parte a drumului se înalță centrul orașului, locul unde poate că se află deja, dar fără să știu încă unde anume, viitoarea mea carieră.

Centrul orașului e desenat în această carte ca o clădire cu multe birouri, pe partea dreaptă. Acolo e destinația călătoriei mele, locul unde lucrurile se întâmplă, banii circulă, oamenii se întâlnesc, contractele se semnează, iar luminile nu se sting niciodată.

Sunt sute de mii de greamuri la care mă uit, cu respect, cu teamă sau cu speranță. Care e gemulețul la care mă gândesc, acum, la început de drum? Știu unde să mă duc? Sau va trebui să îmi iau niște ani de zile și să mă plimb în jurul clădirii înalte, până o să găsesc un loc care chiar îmi place? Iar apoi, chiar dacă aş ști unde vreau să ajung, pe unde o iau?

Până una alta, trebuie să încep să merg, în orice direcție ar fi, chiar și cu ochii închiși, ca să descopăr pas cu pas teritoriul prin care trebuie să trec. Iar harta o să mi-o scriu singur, an după an, tocmai prin locurile în care voi trece, la fel ca în jocurile video de strategie sau de *role playing*.

E o hartă pe care nu o poate scrie nimeni în locul meu. Dar există câteva reguli de bază pentru scrierea ei: despre aceste reguli va fi vorba în acest *Manual*.

Săritura din Matrix

Drumul care mă așteaptă seamănă cu scena din Matrix în care Neo trebuie să sară de pe o clădire pe alta: el nu

reușește prin eforturi, oricând de mult s-ar strădui, pentru că o astfel de săritură cere un antrenament - mental și nu doar mintal - de ani de zile.

La fel se întâmplă cu drumul până în centrul orașului: uneori mă despart doar câteva zeci de metri de biroul pe care mi-l doresc, dar nu ajung acolo cu piciorul, ci cu mintea. Am nevoie de mai mulți ani de antrenament până reușesc să aterizez cu bine în biroul mult visat.

Iar facultatea e doar o mică parte din antrenament. De fapt, e doar hârtia care arată că m-am înscris la sală, însă antrenamentul adevărat nici măcar nu a început. Și, de obicei, în timpul facultății se întâmplă la fel ca în *Matrix*: cad în gol, pic testul. Lucrurile se vor clarifica pentru mine după mult mai mult antrenament interior decât poate să ofere o facultate.

Tunelul bun nu mai există

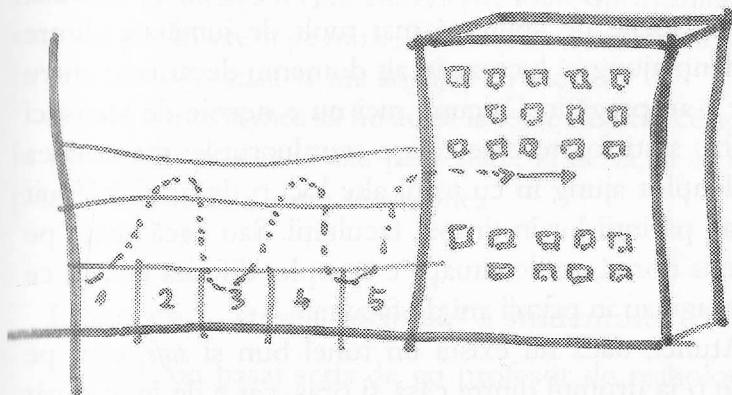

Fig. 2

Ne gândim adesea că ar fi frumos să existe un „tunel bun” care să ne scoată pe partea cealaltă a facultății cu o carieră asigurată, clară, definitivă. Cam aşa își mai imaginează unii lucrurile, chiar și azi, atunci când dau admitere: cred că urmează un tunel cu cinci stații foarte clare (adică trei ani de facultate și doi ani de master sau de job-uri ocazionale) la capătul căruia îi așteaptă „cariera” gata-făcută.

Tunelul bun e povestea (învechită azi) a meșterului și a ucenicului: se spune că odată ce găsești un maestru, îneveți de la el meseria („brățără de aur”), iar apoi trăiești liniștit pentru restul vieții. În zilele noastre, „meșterul” ar fi... cine oare? Nici facultatea, nici primele job-uri nu mai sunt acel „meșter priceput” care să ne asigure „destinația la pachet”, o carieră *all inclusive*. Și nici o diplomă de licență nu are desenate pe ea harta și abilitățile care ne pot conduce cu siguranță și măiestrie spre o carieră împlinită.

Statisticile ne spun că mai mult de jumătate dintre studenți ajung să lucreze în alt domeniu decât cel pentru care s-au pregătit. Oricum, nici nu e nevoie de statistici pentru a ști foarte bine că aşa stau lucrurile: majoritatea studenților ajung în cu totul alte locuri decât au planuit ei sau părinții lor în timpul facultății. Sau dacă ajung pe funcția dorită, acolo situația e complet diferită față de ce își imaginau în primii ani de facultate.

Atunci, dacă nu există un tunel bun și *safe*, cam pe unde o ia drumul dintre casă și oraș, cât e de lung și cât de multe ocolișuri are?

„Un job care astăzi nu există încă”

Chiar dacă pornesc la drum cu o destinație precisă în minte, nu doar lumea din jur se schimbă foarte repede, ci pe măsură ce trec semestrele, chiar și eu îmi schimb de mai multe ori părerea despre ce ar însemna o carieră reușită. De la o lună la alta aflu de alte profesii interesante și, pe măsură ce discut pe la terase cu prietenii sau citesc articole pe bloguri, îmi dau seama că sunt multe alte locuri potrivite pentru mine – nu doar locul la care mă gândeam în primul semestrul de facultate.

Mai mult, cum remarcă o studentă de la Kansas State University, „când o să termin facultatea o să am probabil un job care astăzi nu există”³. Poate fi un tip de job care nu a mai existat vreodată, sau poate fi un job la o instituție la care nu m-am gândit la început și care va lansa oferte de angajare potrivite pentru mine. Oricum, acest citat schimbă complet așteptările pe care le pot avea de la o facultate: facultatea nu are cum să știe toate oportunitățile care mă pot interesa pe mine, nici lista lor, nici momentul în care aş avea șansa să mă angajez cu succes.

Așa că e treaba mea să fiu atent la toate ocaziile ce apar în jurul meu pe stradă sau prin ziar, zi de zi, și să mă prind când, unde și cum să acționez.

Indecizia e „starea normală” a studentului

Să citim un pasaj scris de un profesor de psihologie specializat în orientarea în carieră: „Ritmul modificărilor care afectează lumea este atât de rapid încât construirea